

ὁ ἰατρός! καθότι ὁ μὲν ὕψιστος πλάσσει, ὁ δὲ ἰατρός διατηρεῖ καὶ τελειοποιεῖ καὶ συνεχίζει τὴν πλάσιν, ὁ σάκις κατέχεται ὑπὸ τοῦ ζωοπαράχου δαιμονίου τῆς ἐπιστήμης, καὶ διηρησίνεται ἡ καρδία αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἀναψυκτικῆς τῆς εὐεργεσίας δόξης.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρεκβολῇ ἐναείσαμεν καλὸν νὰ προσθέσωμεν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος καὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἀνατομικῶν γνώσεων καθ' ὅλου· ταῦτά δὲ λέγομεν καὶ περὶ τῆς γενικῆς ἀνατομίας, ἥτις εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς εἰδικῆς ἢ περιγραφικῆς.

Ἡ σπουδὴ, κύριοι, τῆς γενικῆς ἀνατομίας εἶναι μὲν καὶ αὕτη ἐπίπονος, ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖ πάλιν τοσούτον, ὅσον ἡ περιγραφικὴ, τὴν παρουσίαν τῶν ἀνθρώπινων πτωμάτων· αἰρὸν ὁμῶς ἀπκτεῖ, ἡμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν, περισσότερον καὶ ἐπιμονὴν μεγαλειτέραν, τὴν δὲ ἀναγκαιάν ὕλην δύναται νὰ παρέξῃ ἡ μὲν καὶ ἡ λοιπὴ ἐνζῶος φύσις. Πρόκειται λ. χ. νὰ ἐξετάσωμεν τί ἐστὶ κυτταρώδης ἰστός, πῶς ποτὲ εἴσι κατισκευασμένοι αἱ ἀρτηρίαι, ἐκ τίνων μορίων συνίστανται οἱ βλεννογόνοι ὕμνες, ποῖα τὰ συστατικὰ τῶν ὀστέων καὶ καθελῆς; ἐὰν δὲν ἔχωμεν πρῶχειρον τὸ πτωμα τὸ ἀνθρώπινον, λαμβάνομεν τεμάχια σαρκὸς βοῶν, προβάτων, ἀνατένομεν κόνικλον, βάτραχον, μὺν, περιστερὰν κτλ. καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐξετάζομεν τὴν λεπτοτάτην κατασκευὴν τῶν μυϊκῶν ἰνῶν, τῶν νευρικῶν σωληνίσκων καὶ καθελῆς. Οὐχὶ μόνον ἡ ἐλλείψις προχείρων πτωμάτων παρέπεμψε τοὺς τῆς γενικῆς ἀνατομίας ἐπιξεργαστάς πρὸς τοὺς νεκροὺς τῶν ζώων, ἀλλ' εἰς πολλὰς περιστάσεις ἐπωφελεστέρα εὗρέθη ἡ ἐρευνα τῶν ὀργάνων αὐτῶν πρὸς ἐξακρίδωσιν τῆς ὕψης καὶ τῶν τοῦ ἀνθρώπου ὀργάνων, διὰ τὸ ἀπλούστερον τῆς συνθέσεως. Ἀρκεῖ δὲ νὰ ἀναφέρωμεν τοὺς βιτράχους, τὰ ἐπωαζόμενα ὡς τῆς ἀλεκτορίδος καὶ τοὺς κόνικλους, ὧν ἀνευ πολλὰ τῆς ἐμβρυολογίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τὰ πλεῖστα θὰ ἔμενον πάντῃ ἀνεξιχνίαστα. Διὸ καὶ συμβουλευόμεν τοὺς μέλλοντας νὰ ἀσχοληθῶσι περὶ τὴν ἀνατομίαν νὰ ἐξασκήσωσιν ἐαυτοὺς περὶ τὴν ἀνατομίαν τῶν ζώων καὶ εἴτα νὰ χωρήσωσι πρὸς τὴν μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν τῶν μορίων τοῦ ἀνθρώπου.

Πρὸς σπουδὴν τῆς γενικῆς ἀνατομίας ἐργαλεῖον χρήσιμον καὶ οὐδ' ἀνευ ἐστὶ τὸ μικροσκόπιον, δι' οὗ πολλαπλασιάζεται μὲν ἡ ὀξύτης τῶν ὀφθαλμῶν, αὐξάνονται δὲ αἱ διαστάσεις τῶν σμικροτάτων μορίων τῶν σωμάτων· ἐκτὸς δ' αὐτοῦ ἀναγκαῖαί εἰσι χημικαὶ τινες οἰσίαι, οἷον ἀλκάλια, ἄξέα, ἅλατα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, δι' ὧν ἀπάντων ἀναλυόμενά τινα τῶν στοιχειωδῶν μορίων οἶονεῖ ἀπογυμνοῦνται τοῦ ἐξωτερικοῦ περιενδύματος αὐτῶν καὶ ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν φύσιν. Τρίτον δὲ βοηθητικὸν μέσον καὶ ἀναγκαιότατον πρὸς σπουδὴν τῆς γενικῆς ἀνατομίας εἰσὶ πίνακες, οἵτινες καθιστάνουσιν αἰσθητάς τὰς περιγραφάς καὶ χειραγωγοὺς τὴν φαντασίαν, ἵνα μὴ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων σχηματίζῃ ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεως ἢ τῆς διδασκαλίας. Διὰ δὲ τοὺς ἀρχαίους καὶ μέλλοντας ν' ἀσχοληθῶσιν αὐτοὶ εἰς μικροσκοπικῆς ἐρέυνας εἰσὶν οἱ πίνακες ἀναγκαῖοι καὶ διὰ τοῦτο, ὅπως παραβιάλωσιν ἐκάστοτε τὰ ὁρώμενα

διὰ τοῦ μικροσκοπίου πρὸς τὰ ὑπὸ δοκίμων παρατηρητῶν περιγεγραμμένα, καὶ οὕτως ἀποφεύγωσι τὰς ἀπάτας τὰς ὀπτικάς, αἵτινες πολυάριθμοι περιίπτανται ἐντὸς τοῦ κυλίνδρου τοῦ μικροσκοπίου μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἡμῶν καὶ τοῦ ὑπερῆστατος ἀντικειμένου.

Ὁ δρόμος, κύριοι, ὃν περ θέλομεν ἡμεῖς ἀκολουθήσει κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γενικῆς Ἀνατομίας, εἶναι ὁ ἐφεξῆς. Ἐπειδὴ ἡ θερινὴ ἐξαμηνία κατὰ τὸ ἐνεστώδες ἔτος ἐστὶ βραχεία, καὶ μόλις θελομεν δυνηθῇ νὰ παραδώσωμεν 20 καὶ μόνα μαθήματα, βεβιασμένοι εἴμεθα ὡς ἐκ τοῦ στενοῦ τοῦ χρόνου νὰ διέλθωμεν ἐν συντόμῳ τὰ διάφορα κεφάλαια τῆς γενικῆς Ἀνατομίας, πρὸς εἰδικωτέραν μελέτην παραπέμποντες εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ παρ' ἡμῶν μεταρραθὲν σύγγραμμα τοῦ Βραύνσου. Θέλομεν δὲ ἀγωνισθῇ τὰ ἀναγκαιότερα νὰ καταδείξωμεν ὑμῖν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ὅπου δὲ ἡ παρασκευὴ ἐστὶ δύσκολος, ἐκεῖ θελομεν προστρέχει εἰς πίνακας μικροσκοπικοὺς, ἐξ ὧν ἐσμέν ἐκ τῶν οἰκείων ὅσον ἐνεσπιν ἐρωδιασμένοι καὶ οὕτως ἐλπίζομεν νὰ παράσχωμεν ὑμῖν εἰσαγωγικὴν τινα γνῶσιν καὶ τοῦ μαθήματος τούτου, εἰς τὴν ἰδίαν ἐκάστου ἐπιμέλειαν καταλείποντες ἔπειτα τὴν ἐκτενεστέραν μελέτην.

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΑΡΑΓΩ.

—ο—

Δὲν ὑπάρχει ἴσως τόπος καθ' ἑλλην τὴν Εὐρώπην ὅπου τὸ ὄνομα τοῦ Ἀραγῶ νὰ μὴ διεθρυλλήθῃ πολυλάκις. Ναὶ μὲν ἡ παιδεία, μὴ οὐσα πλεόν προνόμιον ευαρίθμων τινῶν, ὡς πάλαι τῶν ἱερέων τῆς Αἰγύπτου, κατήντησε σήμερον κτῆμα κοινόν· διότι καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πτωχός, καὶ ὁ εὐφυής καὶ ὁ ἀφυής, δύναται νὰ μυηθῇ τὰ μυστήρια αὐτῆς. Ἀλλ' ἐκ τοῦ μεγίστου ἀριθμοῦ τῶν σοφῶν, ὀλίγους μόνον υἱοθετεῖ ὁ κόσμος, καὶ εἰς ὀλίγους ἀνεγείρει ναοὺς αἰωνίου λατρείας· διότι ὀλίγοι παρερχόμενοι καταλείπουσιν ἵχνη βαθέα καὶ ἀνεξάλειπτα. Εἰς τῶν τελευταίων τούτων τὴν τάξιν ἀνῆκε καὶ ὁ Φραγκίσκος Ἀραγῶ, οὗ τινος ὁ πρό τιμῶν μνηῶν συμβᾶς θάνατος καταλύπησεν οὐ μόνον τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν Εὐρώπην.

Γεννηθεὶς τὸ 1786 ἔτος, ἐντὶνι κωμοπόλει τῆς Γαλλίας, παρὰ τὰ Πυρηναῖα, ἀνέπτυξε μετὰ τινα ἔτη κλίσειν ἀκατάσχετον πρὸς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ἐπρωτίμα νὰ διδασθῇ τὴν νομικὴν ἢ τὴν διοικητικὴν ἐπιστήμην, αὐτὸς ὁμῶς κατετάχθη εἰς τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον. Τοσαύτην δὲ κατέβαλεν ἐπιμέλειαν, καὶ τοσούτον ἐπέδωκεν εἰς τὰς ἐπιστήμας, ὥστε δεκαοκταετῆς ἔτι ὢν καὶ ὑπερτέρων καθ' ὅλα τοὺς συμμαθητάς αὐτοῦ, ἐστάλη εἰς τὸ ἐν Παρίσιος ἀστεροσκοπεῖον, ὅπου ἡσχολήθη εἰς ἐ-

ρεύνας αστρονομικῆς καὶ φυσικῆς ἀξίας πλείστου λόγου. Μετὰ δὲ τρία ἔτη ἀντέθησαν αὐτῷ νέαι ἐπιστημονικαὶ ἐρευναι εἰς Ἰσπανίαν.

Ἡ διαμονὴ τοῦ ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ ταύτῃ ὑπῆρξε πλήρης περιπετειῶν· οἱ μὲν κάτοικοι τῆς Καταλονίας, ὅπου ἐνήργει τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτοῦ πειράματα, ἦσαν ἄγριοι καὶ μισόξενοι· αἱ δὲ στερήσεις, τὸ ψῆχος, οἱ κλέπται, αἱ κακουχίαι ὑπῆρχον, οὕτως εἰπεῖν, οἱ συνήθεις αὐτοῦ σύντροφοι. Περίστασις τις τὴν ὁποίαν διηγεῖτο πολλάκις αὐτὸς ὁ Ἀραγῶ, δεικνύει μέχρι τίνος

κόλλησαν πλῆθος πτερῶν. • Ἴδου, προσέθετεν ὁ Ἀραγῶ, ὅποια παραδείγματα ἐδίδοντο πρὸς τὸν λαόν, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 18^{ης} ἑκατονταετηρίδος, ἐν τινὶ τῶν πρωτίστων πόλεων τοῦ ἰσπανικοῦ βασιλείου, ἧτις ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦτο ἑδρα περιωνύμου πανεστημίου, καὶ πατρίς πολλῶν ἀνδρῶν διακρινομένων ἐπὶ μαθήσει, καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ ἀρετῇ! Οἱ φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπώσαν λοιπὸν ἀδιάρρηκτως ἡνωμένοι, διότι ἡ δεισιδαιμονία, ἱσταμένη παντοτε ἀγρυπνὸς καὶ ἐνεδρεύουσα, προσδοκᾷ ὥραν κα-

Φρυγκίλακος Ἀραγῶ.

βαθμοῦ ἐδέσποζε τότε ἡ βαρβαρότης ἐν Ἰσπανίᾳ. Τὸ 1807 ἔτος τὸ ἱεροδικεῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ ἐν Βαλεντία καὶ δὲν κατεδίκαζε μὲν πλέον εἰς τὴν διὰ τοῦ πυρός θάνατον, οὐχ ἥττον οὐμὸς ἐπέδιδεν, ἐπὶ πρῶταις ἀξίαις ἀγρίων. Γυνή τις, κατηγορηθεῖσα ἐπὶ γοιτεία, κατεδικάσθη νὰ περιέλθῃ τὴν πόλιν καθήμενη ἐπὶ ὄνου, τὸ μὲν πρόσωπον ἐκείνη ἐστραμμένον πρὸς τὴν οὐρανόν, ὅλον δὲ τὸ σῶμα, ἀπὸ τῆς ὀσφύος καὶ ἀνωτέρω, γυμνόν. Ἵνα μὴ προσβληθῇσι δὲ οἱ κανόνες τῆς σεμνότητος, ἤλειψαν αὐτὴν μετὰ μέλιτος, ἐφ' οὗ ἐ-

τάλληλον ἵνα ἀρπάσῃ ἐκ νέου διὰ τῶν ἀνύχων αὐτῆς τὸ θυμὸν αὐτῆς.

Τῆς ἀρχῆς ταύτης τὴν ἐφαρμογὴν κατεδίωκεν ἐφ' ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ ὁ Ἀραγῶ· ὁ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἔρωσ τοῦ ἦτο διαπυρός, ἡ δὲ ἐπιθυμία τοῦ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν κοινὴν καὶ μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ἐνθερμοτάτη. • Τὸ καθήκον τοῦ ἐπιστήμονος εἶναι, ἔγραφε, νὰ ἐρευνᾷ, νὰ ἀνακαλύπτῃ, καὶ νὰ διαδίδῃ. • Τὸ τρί- πλουν τοῦτο καθήκον ἐξεπλήρωσεν ἀπ' αὐτῆς τῆς νεότητός του, ἀγωνισθεὶς ἐξαιρέτως νὰ καταστήσῃ

τὰς ὑψηλοτέρας ἐπιστημονικὰς γνώσεις προσίτας εἰς πάντας, καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πλάνην καὶ τὰς προλήψεις.

Εἰς τὰς μελέτας ταύτας καταγινόμενος, καὶ μεταβαίνων ἐπὶ τούτῳ ἀπ' ἑνὸς εἰς ἄλλον τόπον, συνελήφθη καὶ ὑπὸ Ἰσπανῶν καταδρομέων καὶ ὑπὸ Ἀλγερίνων, ἐπεινάσεν, ἐδίψησε καὶ ὑπέστη τὰ πάνδεινα. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ, πιστεύουσα ὅτι ἀπέθανεν, ἐτέλεσε καὶ τὸ μνημόσυνόν του. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς Γαλλίαν, συνωκειώθη δι' ἐπιστολικῆς ἀνταποκρίσεως καὶ μετὰ τοῦ περιφήμου Οὐμβόλλου· κατὰ δὲ τὸ 23 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐξελέχθη μέλος τῆς Ἀκαδημίας.

Ἐκτοτε χρονολογοῦνται αἱ μεγάλαι καὶ πολυπληθεῖς ὑπηρεσίαι του πρὸς τὴν ἐπιστήμην, καὶ αἱ ἀστρονομικαὶ ἀνακαλύψεις, αἱ περιάψασαι ἀθάνατον δόξαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ἔτους ἐπεδόθη καὶ εἰς τὰ δημόσια πράγματα· μετὰ δὲ τὴν τοῦ 1848 ὀνομάσθη μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, ὡς καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τε τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν· ὅτε ὅμως ὁ Ναπολέων Γ'. ἀνηγερθεὶς αὐτοκράτωρ, ἤρνηθη νὰ δώσῃ ὄρκον ὑπὲρ τῆς νέας τάξεως τῶν πραγμάτων.

Ἐν τούτῳ συμπτώματι νόσου δεινοτάτης καὶ πολυπλόκου ἀναφανέντα, προσέβαλον καὶ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν θάλασσαν. Αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις ἐπέλησαν ἀκέραιοι, καὶ, εἰ δυνατόν, ἀνεπτύχθησαν ἔτι μᾶλλον· διότι ἐπανελάμβανε κατ' ἀκριβείαν ὅσα πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἀνεγινώσκοντο πρὸς αὐτόν, καὶ ὑπηγόρευεν ὅσα, τυφλὸς ὢν, δὲν ἐδύναντο νὰ γράψῃ.

Εἰ καὶ τοιοῦτος σοφὸς ὑπάρχει ἐν μέσῳ τῆς πλουσίας καὶ φιλομύσου πόλεως τῶν Παρισίων, μόλις ὅμως εὐπόρει τῶν ἀναγκαίων πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Διήγε δὲ βίον λιτὸν καὶ σεμνόν. Τιμηθεὶς διὰ παραστήμων παρ' ὅλων σχεδὸν τῶν κυβερνήσεων, ἔφερε σπανίως αὐτά. Ὅ,τι διέθρυπτε τὴν φιλαυτίαν του ἦτο ἡ σπουδὴ μετ' ἧς ὅλαι τοῦ κόσμου αἱ ἀκαδημαῖαι ὠνόμασαν αὐτὸν μέλος ἀντεπιστέλλον· διότι, διατηρῶν οὕτω σχέσεις μετὰ τῶν σοφῶν συναδέλφων αὐτοῦ, συνετέλει εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς φιλτάτης αὐτοῦ ἐπιστήμης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—o—

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κατ' ἐρωταπόκρισιν περὶ διαφόρων ἀναγκαίων πραγμάτων. Ἐν παρίργῳ μεταφρασμένον ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ, ὑπὸ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΝΕΛΟΥ,

πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλλήνων. Ἐκδόσεις δευτέρα. Ἐν ΝΑΥΠΑΓΩ. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἐμ. Ἀρτινιάδου 1880.

• Ὁ Στέφανος Κανέλος μας, χαριτωμένος υἱός,
Ἐπῆρξε τῶν Βυζαντινῶν τὸ κάγχημα καὶ κλέος.
Ἀλλῆ. Σούτσος ἐν Σατ.

Τὴν διανοητικὴν ἐνέργειαν τῆς Ἑλλάδος, ἀνακούψαν μετὰ τὰ μέσα τῆς 18^{ης} ἑκατονταετηρίδος. διέκοψεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἔτους. Τρία ἦσαν τότε τὰ κυριώτερα στοιχεῖα τὰ συγκροτοῦντα τὴν ἐνέργειαν ταύτην· ἡ διδασκαλία, ἡ δημοσίευσις συγγραμμάτων, καὶ αἱ χρηματικαὶ συνεισφοραὶ, αἵτινες, ἐν ἐλλείψει κυβερνήσεως τιμώσης τὰ γράμματα, ὑπέβηλπον, ἐνίσχυσον καὶ ἐπολλαπλασίαζον τὰ δύο πρῶτα. Ἴσως μάλιστα ἤρμοζε νὰ τάξιμεν ταύτας πρὸ τῶν ἄλλων, διότι, τοσοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ζῆλος τῶν πατέρων ἡμῶν πρὸς τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, ὥστε, παρὰ τὴν σωρείαν τῶν ἐκδοθέντων δαπάνη τῶν Ζωσιμαδῶν καὶ Καπλανῶν συγγραμμάτων, πάντα τὰ πρὸ τοῦ ἀγῶνος δημοσιευθέντα, ἐτυπώθησαν εἴτε ἀναλώμασιν ἑνὸς μόνοις ὁμογενοῦς, κληρικῶν, ἐμποροῦ ἢ ἀρχοντος, ὡς ἐκαλοῦντο τότε οἱ ἐγκριτότεροι τῶν πόλεων καὶ οἱ διαχειριζόμενοι τὰ δημόσια πράγματα τῶν δύο παριστρίων ἡγεμονιῶν, εἴτε φιλοτίμῳ καὶ ἀδρότῳ τῇ συνδρομῇ πλειοτέρων. Σπανίως ἐντυγχάνομεν βιβλίου ἐκδοθέντος ἄλλως πως πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγῶνος. Ἐκ τῶν 618 βιβλίων, ὧν τὰς ἐπιγραφὰς περιέχει ὁ κατάλογος τοῦ Κ. Α. Παπαδοπούλου Βρετοῦ, τὰ μὲν 160 ἐτυπώθησαν κατὰ τὸν πρῶτον τῶν ἀνωτέρω τρόπων, πολλὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὸν δεύτερον, ὀλίγα δὲ δαπάνη αὐτῶν τῶν τυπογράφων. Ἐκ δὲ τῶν 160 τούτων, διὰ τὰ μὲν 43 ἰδαπάνησαν μέλη τοῦ ἀνωτέρου καὶ κατωτέρου κλήρου, διὰ δὲ τὰ 94 ἔμποροι, καὶ διὰ τὰ 23 ἀρχοντες, μεταξὺ τῶν ὁποίων διαστέλλεται ἐπὶ φιλομουσίᾳ ὁ Δαξ μὲν τὸ γένος, φιλελληνικώτατος δὲ τὴν καρδίαν, Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Βασιλάδης Βραγχοθάνης, ἡγεμὼν Οὐγγροβλαχίας, οὗτινος, ὁ μὲν υἱὸς Κωνσταντῖνος παρέφρασεν εἰς τὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν τοὺς παραλλήλους βίους τοῦ Πλουτάρχου, ἄλλος δὲ μεταγενέστερος συγγενὴς, ὁ Γρηγόριος Βραγχοθάνης, μεταγλώττισε τὴν ἱστορίαν τῆς λογικῆς καὶ ἠθικῆς φιλοσοφίας τοῦ Γερμανοῦ Εἰνελίου.

Τὴν ἐλευθεριότητα ταύτην τόσῳ μᾶλλον νομίζομεν ἀξιοσημείωτον ὅσῳ σήμερον, ὅτε ἡ εὐπορία τῶν συγχρόνων ὁμογενοῦν, καὶ ἰδίως τῶν ἐμπορῶν καὶ τῶν ἐν Τουρκίᾳ κληρικῶν, ὑπερέβη τὴν τῶν προγενεστέρων, σπανίως ἐκδίδεται βιβλίον, κατὰ τε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δούλην Ἑλλάδα, ἀναλώμασιν ἑνὸς μόνοις. Τὸ καθ' ἡμᾶς, παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ αἰοιδίμου Βαρδαλάχου παράφρασιν τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Κύρου, τὰς ἰνδικὰς μεταφράσεις τοῦ Α. Γαλανοῦ, καὶ τοὺς φιλιππικούς τοῦ Δημοσθένους, ἐκεῖνας μὲν ἐκδοθείσας ἐν Ἀθήναις δαπάνη τοῦ ἐν Ὁδησσῷ Κ. Δούμα καὶ τοῦ Κ. Τιπάλδου τοῦ Κοζάκου, τούτους δὲ τυπωθέντας ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ τοῦ Κ. Καλλιᾶδου, οὐδὲν ἄλλο σύγγραμ-